

donderdag 26 januari t/m zondag 29 januari

# Sophia Burgos & Antonello Manacorda

A portrait of Sophia Burgos, a woman with long, wavy, light brown hair, wearing a black sleeveless top and large, ornate earrings. She is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred outdoor setting with greenery and a building.

Antonello Manacorda dirigent  
Sophia Burgos sopraan

**Het Gelders Orkest**  
*neemt je mee*

donderdag 26 januari t/m zondag 29 januari

**Antonello Manacorda** dirigent

**Sophia Burgos** sopraan

## PROGRAMMA

**Joseph Haydn** (1732 - 1809)

**Symfonie nr. 90** in C

Adagio - Allegro assai

Andante

Menuet

Finale. Allegro assai

**Robin de Raaff** (1968)

**Emily Dickinson Songs** (2006)

How still the bells

Softened by Time's consummate pluck

The farthest thunder that I heard

The nearest dream recedes, unrealized

The soul selects her own society

Musicians wrestle everywhere

Pauze

**Igor Stravinsky** (1882 - 1971)

**Divertimento** uit *Le baiser de la fée*

Sinfonia

Danses Suisses

Scherzo (*Au Moulin*)

Pas de Deux



Igor Stravinsky

## BIOGRAFIE

### Antonello Manacorda

In november 2009 stond Antonello Manacorda voor het eerst voor Het Gelders Orkest. Een gepassioneerde Italiaan met een gedrevenheid die indruk maakte op de musici en het publiek. Twee jaar en vier schitterende programma's later kon hij zich chef-dirigent noemen van Het Gelders Orkest. Manacorda studeerde aanvankelijk viool, bij onder anderen Herman Krebbers in Amsterdam. In 1997 richtte hij met Claudio Abbado en enkele andere leden van het Gustav Mahler Jugend Orchester het Mahler Chamber Orchestra op, waar hij als concertmeester optrad. In 2002 besloot hij zich op het dirigeren toe te leggen en volgde twee jaar lessen bij Jorma Panula. In 2006 volgde zijn eerste vaste verbintenis als chef-dirigent bij het ensemble I Pomeriggi Musicali in Milaan. Hier oogstte hij veel lof voor zijn creatieve en intelligente programmering. In september 2010 werd Manacorda benoemd tot chef-dirigent van de Kammerakademie Potsdam, waar hij nog

steeds aan verbonden is. Daarnaast trad hij als gast op bij een groot aantal orkesten waaronder het BBC Philharmonic Orchestra, het Mozarteumorchester Salzburg en het Sidney Symphony Orchestra.

Op operagebied maakte hij naam bij theaters als De Munt in Brussel, La Fenice in Venetië en de Komische Oper Berlin. Ook op cd is Manacorda veelvuldig te beluisteren. Nog onlangs kwam zijn opname uit van de Vierde Symfonie van Mahler met Het Gelders Orkest die Luister treffend omschreef: 'Deze cd is een uitstekende gelegenheid om duidelijk te maken dat Nederland ook buiten de Randstad uitstekende orkesten heeft.'



Antonello Manacorda

## BIOGRAFIE

### Sophia Burgos

De Puertoricaans-Amerikaanse sopraan Sophia Burgos is een gepassioneerd vertolkster van vocale muziek variërend van concert- en kamermuziek tot hedendaagse (opera)repertoire. Ze begon haar studie aan de Eastman School of Music in Rochester, New York en won aldaar de Eastman Concerto Competition. Dat leverde haar een uitnodiging op om *Knoxville Summer of 1915* van Samuel Barber uit te voeren. In 2013 verwierf ze prijzen in zowel het concours 'Friends of Eastman Opera' als in de Jesse Kneisel Lieder Competition. Ze behaalde haar Master's Degree aan het Bard College Conservatory, waar ze de titelrol vertolkte in Händels oratorium *Esther* alsmede de rol van Aartsengel Gabriel in Haydns *The Creation* (de Engelstalige versie van *Die Schöpfung*) met het Bard Conservatory Orchestra en leden van het American Symphony Orchestra. Sindsdien voert Sophia Burgos veel modern repertoire uit in zowel Amerika als Europa. Zo bracht ze in 2015/16 de titelrol in *Maria Republica* in première van François Paris ('een waarlijkse tour de force', volgens Opéra Magazine) en zong ze Jennie in Oliver Knussen's *Higglety Pigglety Pop!* In datzelfde jaar maakte ze haar Carnegie Hall debuut, met *Correspondances* van Henri Dutilleux. Eerder zong zij de première van André Previn's *Two Lyric Songs* en werkte met Sir Simon Rattle in Luzern, waar ze de hoofdrol vertolkte in Luciano Berio's *Coro*. Momenteel studeert Sophia Burgos verder aan de Hochschule für Musik in Basel. Ze volgde lessen bij onder meer Barbara Hannigan, Dawn Upshaw en Lucy Shelton. Dit seizoen is Sophia onder meer te zien met het Mahler Chamber Orchestra in Claude Viviers *Lonely Child* bij het Prinzregententheater in München, en tijdens de Bregenzer Festspiele in de première van *To The Lighthouse* van Zesse Seglias.



Sophia Burgos

## TOELICHTING

### 'Parijse symfonieën'

Omstreeks 1784 was Joseph Haydns naam doorgedrongen tot ver buiten de muren van slot Fertőd-Esterházy, zijn Hongaarse werkplek. Zijn oratoria klonken in Wenen en Lissabon en een Engels tijdschrift stak de loftrumpet over de componist. Ook de Fransen wisten de beroemde componist te vinden: leden van de Franse vrijmetselaarsloge vroegen Haydn zes 'Grand Symphonies' te schrijven, die uitgevoerd werden tijdens de door hen georganiseerde concerten in Parijs. Omdat de 'Parijse symfonieën' een groot succes werden kreeg de componist niet lang erna nog een bestelling uit Frankrijk voor drie symfonieën, nu van de graaf van Ogny, die Haydn in 1788 op papier zette.



Joseph Haydn

### Humor

Een daarvan is de Symfonie in C groot, Hob. 1: 90, een feestelijk werk met pauken en trompetten. Zoals bij veel werken van Haydn begint de symfonie met een langzame inleiding, maar opvallend is dat materiaal hieruit terugkeert in het volgende Allegro. In het Andante beproeft Haydn op afwisselende wijze de variatievorm. Zowel in dit deel als in het menuet valt de bijzondere behandeling van de blazers op. Haydnkenner Robbins Landon zag bij dit geraffineerde deel een schitterend bal op het kasteel van Versailles voor zich. In de finale laat Haydn horen wat hij op een virtuoze manier met een enkel thema kan doen. De voor Haydn zo kenmerkende humor ontbreekt evenmin: aan het eind wacht de luisteraar een verrassing, die we hier niet zullen verklappen.

© Dirk Luijmes

## Emily Dickinson Songs – A crash without a sound

In 2005 kreeg Robin de Raaff het verzoek van zangeres Marion van den Akker en pianist Rian de Waal om een aantal liederen te schrijven voor het Rhijnauwen Kamermuziekfestival. De speurtocht naar goede teksten leidde naar de Amerikaanse dichteres Emily Dickinson. Het was vooral de moderniteit van haar poëzie die de componist aansprak: 'zinnen als "a crash without a sound" spraken erg tot mijn muzikale verbeelding'.

De première vond echter pas plaats in 2015 in Amsterdam met Marie Anne Kowan, echtgenote van De Raaff, als mezzo-sopraan. Bij de oorspronkelijke vijf liederen werd een zesde toegevoegd naar aanleiding van een verzoek van het Internationaal Vocalisten Concours Den Bosch voor het verplichte werk. Aangezien dit een lied met orkestbegeleiding moest zijn groeide het idee om ook de andere liederen voor orkest te bewerken. Deze bewerking, beleefd met dit concert zijn wereldpremière.

### Frantic melody

Robin de Raaff heeft zijn *Emily Dickinson Songs* bewust als een cyclus gecomponeerd. Het eerste lied heeft weliswaar de kortste tekst, maar is in tijd het langste lied. Kenmerkend voor de componist gaat hij uit van subtiele klankvorming waarin hij in dit geval de tekst als leidraad neemt. Zo opent de muziek met het langzaam hoorbaar worden van de klokken. En de slotwoorden 'frantic melody' leiden naar een zeer lang uitgesponnen en wegstervende melodie. Het laatste lied heeft in de basis dezelfde traagheid als het eerste lied. Daarmee vormen deze een duidelijke spanningsboog die de andere liederen omvat. Dat wordt nog eens versterkt doordat in dit slotlied enkele terugblikken uit de andere liederen klinken.



Robin de Raaff

## De sneeuwkonigin

In 1928 klopte choreografe Ida Rubinstein aan bij Igor Stravinsky: ze wilde een ballet op de planken brengen tere ere van Pjotr Iljitsj Tsjaikovski, die 35 jaar daarvoor was overleden. Mede op aanraden van vormgever Alexandre Benois, een oude vriend van de componist, besloot Stravinsky een groot aantal pianowerken en liederen van Tsjaikovski te bewerken en te orkestreren en ze een plaats te geven in een ballet naar Hans Christian Andersens sprookje *De sneeuwkonigin*. In zijn autobiografie vatte de componist de inhoud ervan als volgt samen: 'Een fee geeft een pasgeboren kind een magische kus en scheidt het van zijn moeder. Twintig jaar later, als de jeugdige het hoogtepunt van zijn fortuin heeft bereikt [en op het punt staat te trouwen, DL] herhaalt ze haar fatale kus en neemt hem mee om met haar in het opperste geluk samen te leven'.



Pjotr Iljitsj Tsjaikovski

## De fatale kus

Stravinsky voorzag de Tsjaikovski-potpourri die hij samenstelde mondjesmaat van zijn eigen neo-classicistische tongval. Het ballet kreeg uiteindelijk een andere titel: *Le baiser de la fée*. 'Door de muze van Tsjaikovski met mijn fee te verbinden wordt dit ballet tot een allegorie. Deze muze kenmerkt op dezelfde manier het ballet als de fatale kus waarvan de voetafdruk zichtbaar is in alle werken van die grote kunstenaar', aldus de componist. Stravinsky herzag het werk in 1952, nadat hij in de jaren dertig het ballet had omgetoverd in een vierdelig *Divertimento* (voor viool en piano, en een voor orkest) en in 1947 in een *Ballade* voor viool en piano.

© Dirk Luijmes

# Wie neem jij mee?

Geef de orkestbon cadeau!

[orkestbon.nl](http://orkestbon.nl)

## Binnenkort in de concertzaal

Nieuwsgierig wat er binnenkort speelt? Op [www.hetgeldersorkest.nl](http://www.hetgeldersorkest.nl) vindt u het hele jaarprogramma. Inclusief biografieën en een uitgebreide toelichting op de te spelen stukken.

### Leo LIVE 4+

ARNHEM | Stadhuisal, 4 februari

NIJMEGEN | Lindenberg, 5 februari

### Flor dirigeert Mozart en Wagner

DOETINCHEM | Amphion, 16 februari

ARNHEM | Eusebiuskerk, 17 februari

NIJMEGEN | De Vereeniging, 18 februari

### Bruckners monumentale Achtste

APELDOORN | Orpheus, 9 maart

NIJMEGEN | De Vereeniging, 10 maart

ARNHEM | Stadhuisal, 11 maart



Kaarten bestellen?

[www.hetgeldersorkest.nl](http://www.hetgeldersorkest.nl)

Telefoon 026 789 01 30 | [info@hetgeldersorkest.nl](mailto:info@hetgeldersorkest.nl) | [f](https://www.facebook.com/HetGeldersOrkest) HetGeldersOrkest | [@GeldersOrkest](https://www.tumblr.com/@GeldersOrkest)